

Zprávy

Systemová pedagogika v Hradci Králové (SI 2005)

Systemové myšlení v posledních sedmdesáti letech vystupuje hlavně v podobě obecné, matematické a sociální teorie systémů. Dosud nenaplnilo své možnosti, jak svědčí i XXXVII. vědecká konference SI 2005, která se konala 21. dubna 2005 na Pedagogické fakultě Univerzity Hradec Králové. Monotematicky byla zaměřena na systémovou pedagogiku. Sborník *Systemová pedagogika* se čtyřiceti referáty vydá Ústav filozofie, politických a společenských věd PdF UHK.

O systémové pedagogice hovoříme, pokud je výchova (paideia) zaměřena na řád přírody (kosmos) a na řád společnosti (polithéia), jak bylo úkolem od antiky, pokud výchova sleduje „harmonické rozvíjení každého člověka, celé společnosti i přírody“ (B. Blížkovský). Teprve v poslední době se učení stává záležitostí jednotlivce, připravujícího se na boj s jinými jednotlivci na svobodném trhu. Toto vzdělání nevybavuje lidi pro život veřejný, odcizuje je duchu celkového řádu lidského světa a nakonec nás zbavuje i lidskosti. Historická zkušenost varuje, že jednostranné německé univerzity pomohly k moci Hitlerovi a nacismu. Dnes je samolibě formalizované (narcistické) vzdělávání překážkou vstupu do veřejného života (jednotlivce si přisvojuje roli společnosti a státu).

Systemově pojatá pedagogika završuje a syntetizuje významné vědecké a studijní obory od filozofie, sociologie, pedagogiky, matematiky až po ekonomii a ekologii. V napětí mezi složitostí a jednoduchostí se utváří systémový přístup, který i v pedagogice charakterizuje posun pozornosti od částí k celku, od faktů ke vztahům mezi nimi a od struktur k procesům.

Cílem konference Systemová pedagogika na Univerzitě Hradec Králové bylo přispět k vymezení podstaty a metod systémové pedagogiky v současné rizikové společnosti. Problémové okruhy jednání konference SI 2005 byly:

- výchova a kultura;
- filozofie výchovy;
- odkaz J. Á. Komenského;
- současné teorie výchovy;
- výchovné systémy;
- tradiční a nové prostředky učení;
- e-learning;
- ekologická výchova;

- celoživotní vzdělávání;
- budoucnost vzdělávacích systémů.

Konference Systémová pedagogika byla koncipována jako inspirující prostředí k dalšímu rozvíjení filozofie, teorie a praxe výchovy.

Stejně jako předchozí konference SI 2001: *Občanská výchova pro novou společnost*, SI 2002: *Kritika systémových přístupů*, SI 2003: *Systémové prognózování*, SI 2004: *Lidské systémy (Human Systems)* navázala letošní SI 2005 na tradici českého a československého systémového inženýrství. Vzpomněli jsme proto památky jeho zakladatele Doc. Ing. Zdeňka Drába, CSc. Zájem účastníků nejen z českých univerzit, škol a organizací, ale letos i z Polska a Slovenska, přispívá k dobrému jménu pedagogické fakulty. Příští konference SI 2006 by se měla věnovat bezpečné společnosti.

Miloš Vítek